

BİTKİ KORUMA BÜLTENİ

Cilt : 31

Mart - Aralık

No : 1 - 4

TÜRKİYE YAPRAKBİTLERİ (HOMOPTERA:APHIDIDAE) III. APHIDINAE: MACROPSOPHINI (III. Kısım)

Nazife TUATAY¹

ÖZET

Türkiye yaprakbitleri faunistik listesinin bu üçüncü kısmında Macropsophini tribusundan 13 cinse ait 38 tür yer almaktadır. Bu makalede yer alan cinslerden *Neoamphorophora* Mason ve *Rhopalosiphoninus* Baker ve *Myzus (Nectarosiphon) ligustri* (Mosley), *Neoamphorophora* sp., *Rhopalosiphoninus latysiphon* (Davidson), *Uroleucon inulicola* (Hille Ris Lambers) ve *U. (Belochilum) inulae* (Ferrari) türleri yurdumuz için yeni kayıttır. Herbir türün Dünya'da ve yurdumuzda yayılışı, konukçu bitkileri yanında ekonomik zarar durumları da belirtilmiştir.

GİRİŞ

Türkiye yaprakbitleri faunistik listesi dizisinin üçüncüsünü oluşturan bu makale Aphidinae: Macropsophini tribusu türleri, *Myzaphis*, *Myzus*, *Neoamphorophora*, *Ovatus*, *Paczoskia*, *Phorodon*, *Plectrichophorus*, *Rhopalosiphoninus*, *Roepkea*, *Semiaphis*, *Sitobion*, *Uroleucon* ve *Wahlgreniella* cinslerinde 38 tür ile tamamlanmaktadır. Böylece Türkiye'de Macropsophini tribusunda üç bölümde toplam 48 cins ve 128 tür tespit edilmiş bulunmaktadır (Tuatay, 1988; 1990). Bu bölümde yer alan *Neoamphorophora* Mason ve *Rhopalosiphoninus* Baker cinsleri ile *Myzus (Nectarosiphon) ligustri* (Mosley), *Neoamphorophora* sp., *Rhopalosiphoninus latysiphon* (Davidson), *Uroleucon inulicola* (Hille Ris Lambers) ve *U. (Belochilum) inulae* (Ferrari) türleri incelenen literatüre göre Yurdumuz için yeni bulunmuş, listede (★) ile işaretlenmiştir.

Türlerin teşhisinde, Dünya'daki yayılışı ve konukçu bitkileri için Börner ve Heinze (1957), Bodenheimer ve Swirsky (1957), Shaposhnikov (1964), Tuatay ve Remaudiere (1964) ve Eastop (1966, 1972)'den faydalanılmıştır. Diğer kaynaklardan alınan bilgiler için ayrıca literatür verilmiştir.

Listede herbir türün toplandığı yer, tarih, toplayıcı, konukçu bitkiler ve zarar durumları belirtilmiştir. Diğer araştırmacılar tarafından Yurdumuz'da yapılan yaprakbiti kayıtları da faunistik listeyi tamamlaması açısından, literatür bildirimleri ile birlikte verilmiştir. Listede yer alan türlerin örnekleri Ankara Zirai Mücadele Araştırma Enstitüsü, Bitki Koruma Müzesi'nde bulunmaktadır.

APHIDINAE : MACROPSOPHINI

MYZAPHIS van der Goot, 1913

Myzaphis sp. (? *buctoni* Jacop, 1946)

Türkiye'de - Ankara: Merkez 26.8.1968 N. Tuatay.

¹ Vali Dr. Reşit Sok. No: 7/2, Çankaya-ANKARA
Yazının Yayın Kurulu'na geliş tarihi (Received): 02.01.1991

Konukçuları - *Sorghum* sp. (darı).

Not: Toprak altı aksamında yaşamaktadır.

Myzaphis rosarum (Kaltenbach, 1843)

Yayılışı - Avrupa, Kuzey Amerika, Çin, Yeni Zellanda, Kuzeybatı Güney, Orta Asya Rusya'sı ve Ortadoğu.

Türkiye'de - Türkiye (Düzgüneş ve Tuatay, 1956); Ankara: 1.6.1939 (Bodenheimer and Swirsky, 1957); Ankara ve Bolu (Abant) 18.7.1962 N. Tuatay ve C. Smith (Tuatay et Remaudiere, 1964); Ankara: 5.5.1939 (Tuatay et al., 1967); Ankara: 12.4.1962 N. Tuatay.

Konukçuları - *Potentilla fruticosa* ve *Rosa* spp. (gül).

Türkiye'de - *Rosa* spp. (Düzgüneş ve Tuatay, 1956).

Not: Güllerde zararlıdır. Yağ güllerinde tomurcuk ve çiçek devresinde bazen ekonomik zarar yapar.

Myzaphis turanica Nevsky, 1929

Yayılışı - Özbekistan (Taşkent) ve Ortadoğu.

Türkiye'de - Isparta: Atabey 10.5.1961 N. Tuatay; 8.5.1962 Y. Sürmeli; Bitlis: 11.10.1962 ve Tatvan 9.10.1962 G. Remaudiere (Tuatay et Remaudiere, 1964); Konya: Karaman 26.4.1962 ve Gözülü Devlet Üretim Çiftliği 29.11.1962 (Erkek ve yumurtlayan dişi) N. Tuatay.

Konukçuları - *Rosa* spp. (gül).

Türkiye'de - *Rosa* spp. (N. Tuatay).

MYZUS Passerini, 1860

Myzus cerasi (Fabricius, 1775)

Yayılışı - Dünya'da yaygın bir türdür.

Türkiye'de - İznik 4. ay; Ankara 18.6.1940 (Bodenheimer and Swirsky, 1957); Ankara: N. Tuatay (Tuatay et Remaudiere, 1964); Ankara: 18.5.1961 (Tuatay et al., 1972); Ankara: Merkez 18.5.1964 ve 16.6.1966; Kars: Kağızman 12.7.1970; Trabzon: Yomra 3.7.1971; Rize: Merkez 5.7.1971 ve Gümüşhane: İki su mevkii 13.7.1971 N. Tuatay; İstanbul: Erenköy 13.6.1973 Ş. Sahtiyancı.

Konukçuları - *Bidens*, *Euphrasia*, *Galium aparine* (yoğurtotu), *C. mollogo*, v.d., *Cerasus avium* (kiraz) *Cerasus vulgaris* (vişne), ender olarak *P. armenica* (kayısı), *C. mahaleb* (İdris), *P. persicae* (şeftali); *Veronica beccabunga*, *V. longifolia*, *V. teucrium*.

Türkiye'de - *Cerasus vulgaris* Miller (vişne) (Bodenheimer and Swirsky, 1957). *C. avium* (L.) Moench (kiraz) (N. Tuatay).

Not: Yurdumuzun vişne ve kiraz yetişen bölgelerinde yaygındır. Sürgün uçlarında ve yaprakların alt yüzlerinde bulunurlar. Zararının bulunduğu yapraklar büzülerek kıvrılır.

Myzus lythri (Schrank, 1801)

Yayılışı - Avrupa, Birleşik Amerika, Orta ve Güney Trans-Kafkasya.

Türkiye'de - Ankara: İlkbaharda, N. Tuatay (Tuatay et Remaudiere, 1964); Ankara: 27.5.1939 ve 10.5.1941 ? F.S. Bodenheimer; Ankara: 21.5.1961 ve Merkez 29.5.1969; Elâzığ: Ezik Hüsenik 1:6.1979; Amasya: Merkez Suluöz 24.6.1971; Giresun: Tirebolu 1.7.1971 ve Tekirdağ: Merkez Naip köyü 26.6.1972 N. Tuatay; İstanbul: Yarımca 24.4.1968 Ş. Sahtiyancı.

Konukçuları - *Lythrum hysopifolium*, *L. salicaria*, *L. virgatum*, *Cerasus mahaleb* (mahleb), ender olarak *Epilobium*, *Fuchsia*, *Prunus cerasifera*.

Türkiye'de - *C. mahaleb* (? F.S. Bodenheimer). Teşhis edilemeyen iki bitki türü (N. Tuatay).

Not: Bol miktarda tatlı madde salgırlar. Bilhassa İdris'lerde zararlıdır. Zararının bulunduğu fidanlar gelişmeden kalır. Yapraklar orta damar boyunca büzülerek kıvrılır.

Myzus ornatus Laing, 1932

Yayılışı - Avrupa, Amerika, Afrika, Asya, Yeni Gine, Güney Avustralya, Tasmania, Avustralya, Viktorya, Yeni Zellanda ve Havai.

Türkiye'de - Ankara 15.11.1952 N. Tuatay (Tuatay et Remaudiere, 1964); Trabzon: Merkez 4.7.1971 N. Tuatay.

Konukçuları - *Aegopodium*, *Aethusa*, *Anethum* (dereotu), *Anthericum*, *Anthriscus*, *Brunella* (erikotu), *Campanula* (çañçiçeği), *Capsella* (çantacıkotu), *Carum* (kimyon), *Chrysanthemum* (kasımpatı), *Cineraria*, *Clinopodium* (yabancıfesleğen), *Coleus*, *Conium* (baldıran), *Daucus* (havuç), *Datura* (şeytanelması), *Epilobium*, *Evonymus* (iğaçacı), *Ficus* (incir), *Fuschisa* (küpe), *Galeopsis*, *Galium* (yoğurtotu), *Gloxina*, *Impatiens* (kınaçiçeği), *Lamium* (ballıbaba), *Lampsana*, *Laserpitium*, *Levisticum* (yabanikereviz), *Origanum*, *Mentha* (nane), *Myrtus*, *Oxalis*, *Pastinaca*, *Pelargonium* (sardunya), *Petroselinum* (maydonoz), *Plantago*, *Portulaca* (semizotu), *Ranunculus* (dügünçiçeği), *Sanvitalia*, *Saxifraga* (taşkıran), *Sedum* (damkoruğu), *Solanum*, *Stellaria* (yıldızotu), *Streptocarpus*, *Taraxacum* (arslandışı), *Torilis*, *Trifolium* (üçgül), *Veronica* (yavşanotu), *Vibornum* (kartopu), *Viola* (menekşe), *Vitis* (asma).

Türkiye'de - *Chrysanthemum* ve *Primula* (çuhaçiçeği) (N. Tuatay).

Not: Süs Bitkilerimizin bir zararlısıdır.

Myzus (Nectarosiphon) certus (Falker, 1849)

Yayılışı - Avrupa ve Rusya.

Türkiye'de - Ankara: 14.11.1960 N. Tuatay (Tuatay et Remaudiere, 1964); Ankara: Merkez 10.5.1971 N. Tuatay.

Konukçuları - *Arenaria serpyllifolia*, *Cerastium* (boynuz otu), *Dianthus* (karanfil), *Honckenia peplodes*, *Mochringia*, *Sagina* (Mercan otu), *Stellaria*, *Viola arvensis*, *V. tricolor* (hercai menekşe).

Türkiye'de - *Dianthus caryophyllus* (N. Tuatay).

★ ***Myzus (Nectarosiphon) ligustri*** (Mosley, 1841)

Yayılışı - *Ligustrum vulgare*'nin yetiştığı alanlar.

Türkiye'de - Ankara: Merkez 8.5.1966, 17.6.1966 ve 7.10.1970; Konya: Merkez 8.11.1967 (Erkek) N. Tuatay; Bolu: 18.6.1964.

Konukçuları - *Ligustrum vulgare* (Adi ligusturum).

Türkiye'de - *Ligustrum* sp. (N. Tuatay).

Not: Zararlıının bulunduğu yapraklar iki yandan uzunlamasına boru gibi kıvrılır.

Myzus (Nectarosiphon) persicae (Sulzer, 1776)

Yayılışı - Avrupa, Afrika, Kuzey Amerika, Asya, Kwinsland, Güney ve Batı Avustralya, Tasmanya, Viktorya, Yeni Zellanda, Fuji, Tahiti, Barbodos, Venezuela ve Malaya.

Türkiye'de - Türkiye (Alkan, 1953; Düzgüneş ve Tuatay, 1956). Ankara: Aralık 1938, 27.3.1939, 27.4.1939, 30.4.1939, 2.5.1939 ve 29.4.1941; İstanbul: 8.4.1939 (Bodenheimer and Swirsky, 1957); İzmir: Bornova 1.6.1961 M. Ş. Karman (Tuatay et al., 1972); İzmir: Bornova Merkez 14 ve 15.4.1965, 17 ve 25.6.1965, 8.5.1968, 5.3.1968, 15, 21 ve 31.5.1969, 31.5.1971, 14.4.1973 ve 13.2.1974; (Giray, 1974). Bolu: Gerede-Yeniçağa 1000 m. 28.8.1965 (Çanakçıoğlu, 1975); Ankara: 14.11.1939 ve 7.3.1941 F.S. Bodenheimer; İstanbul: Merkez 20.2.1961, Cevizli: 22.6.1961, 29.6.1961, 13.7.1961, 21.7.1961, 27.7.1961, 10.8.1961 ve 22.8.1961; Ankara: Merkez 14.2.1961, 27.3.1962, 30.5.1962, 9.11.1962, 30.5.1963, 22.6.1966 ve 12.6.1970, Beypazarı 21.11.1963; Bolu: Düzce 9.12.1962; Konya: Gözlü Devlet Üretim Çiftliği 28.11.1962, 11.5.1963, Merkez 13.11.1968; İzmir: Bornova 11.5.1962; Muş: Merkez Karaağaçlı 23.7.1970; Giresun: Merkez 30.6.1971; Trabzon: Sürmene 4.7.1971; Çanakkale: Umurbey 24.6.1972; Kırklareli: Merkez Dereköy 27.6.1972 N. Tuatay; Eskişehir: Merkez 18.2.1961 N. Tuatay ve M. Göbelez; Sakarya: Arifiye 10.3.1961, Merkez 11.5.1963; Eskişehir: Biçer 10.6.1963 M. Göbelez; İzmir: Bornova 1.6.1961; Uşak 11.7.1964, Eşme İstasyon Mahallesi 9.7.1964, Ulubey Merkez 20.7.1964; Çanakkale: Yenice Nevruzköy 14.7.1964, Çan Karacaköy içi 15.7.1964; Manisa: 20.7.1964, Osmanlıcalı Boğazlar ve Kumluk, Yayla Çavuş Harmanı, Bağyolu Palaputluk 15.7.1964; Balıkesir: Köseler Bağları 14.7.1964, Burhaniye Gömeç 21.7.1964, Altınova 22.7.1964 M. Ş. Karman. Bolu: Düzce 3.7.1964 T. Başaran; Samsun: Vezirköprü Meşeli Burmaca 12.7.1964 O. Ayhan; Sinop: Erfelek Kurcazi Bostan 15.7.1964 (Ö. Dede); Amasya: Merzifon Bahçeli köy önü 18.7.1964 F. Özdilek ve Taşova Yerkuzlu Gökgöl 4.8.1964 A. Ertekin; Ankara: Beypazarı 21.11.1963 Ş. Taşcıoğlu; Sakarya: Hendek Nuriye köy civar 3.7.1964 İ. Çetintaş; Kırklareli: Üsküp Beypınar 5.7.1964; Tekirdağ: Şarköy Mezarlık 7.7.1964, Murefte

8.7.1964 C. Nufuzcu; İzmir: Koyaltı 14.5.1964 R. Aysu; Bursa: Durdane Alaşer 2.7.1964; Bozkurt ve İnegöl Domanköy 4.7.1964, Oğlaktepe 8.7.1964 H. Karakurt; Kocaeli: Gölcük Hisariye 7.7.1964, Merkez Şevkatiye 9.7.1964 S.M. Aksoy; İzmir: Kiraz Karaburç Kahre 9.7.1964 J. Dinçer; Bursa: M. Kemalpaşa 9.7.1964 S. Demiran; Manisa: Turgutlu Gökkaya 22.7.1964 N. Göbeklioğlu ve Gördes Kuşluk Bode-moz 19.7.1964 N. Şahin; İzmir: Merkez 23.5.1966 B. Alkan; Aydın: Çine Kargı Çayova-sı 10.6.1966, Söke Balat Kavaklıdam 8.6.1966 İ. Turgut; Tunceli: Merkez 1966 H. Sungur; İstanbul: Pendik ve Kartal 17.6.1967 U. Ataman; Tokat: Niksar Göçpınar 12.7.1967; Amasya: Taşova Yulacan köyü 12.7.1967; Trabzon: Merkez Derecik ve Beşirli 16.7.1967; Samsun: Asarağaç 18.7.1967 G. Tabu; İstanbul: Emirgan 2.5.1968; Sakarya: Tavuklu 8.6.1973; Bolu: Gerede 26.7.1972 Ş. Sahtiyancı; İçel: Tarsus 21.4.1969 M.S. Dolan; Uşak: Eşme 31.7.1970 İ. Uğur; Sakarya: Aralık 11.6.1971 E. Doğruoğlu ve Hendek 11.6.1971 M. Aydın.

Konukçuları - *Abutilon* (ishalkesen), *Acer* (akçaağaç), *Aconitum* (kurtboğan), *Alliaria*, *Althaea* (hatmi), *Amaranthus* (horoz ibiği), *Anagallis* (farekulağı), *Anchusa* (sı-ğirdili), *Antirrhinum* (aroslanağzı), *Apocynum* (köpekzehri), *Aquilegia* (hasekiküpesi) *Arabis* (kazotu), *Aranaria* (kumotu), *Asclepias* (ipekotu), *Asparagus* (kuşkonmaz), *Astragalus* (geven), *Atriplex* (karapazı), *Atropa* (Güzel lavantaotu), *Aubrietia*, *Barba-rea* (kışteresi), *Begonia*, *Bellis* (çayırüzeli), *Beta* (pancar), *Bignonia*, *Billbergia*, *Bo-ehmeria*, *Borrago* (zenbilçiçeği), *Brassica* (lahana), *Brunella* (erikotu), *Cakile*, *Cal-ceolaria* (çantaçiçeği), *Calendula* (şamdançiçeği), *Calla* (yılanotu), *Caltha*, *Canna* (kanna), *Capsella* (çantacıkotu), *Catalpa* (katalpa), *Celosia* (horozibiği), *Chaerophyl-lum* (Frenk Maydonozu), *Cheiranthus* (şebboy), *Chenopodium* (kazayağı), *Chrysant-hemum* (kasımpatı), *Cichorium* (hindibağ), *Cineraria*, *Citrullus* (karpuz), *Clarkia*, *Cleome*, *Cochlearia* (kaşıkotu), *Convallaria* (inçiçeği), *Convolvulus*, *Cordyline* (to-puzzambak), *Coronopus* (kargaayağı), *Crassula* (etyaprak), *Crataegus* (akdiken), *Crepis*, *Crosus* (safran), *Cucumis* (hıyar), *Cuscuta* (küsküt), *Cyclamen* (siklamen), *Cydonia* (ayva), *Cynara* (enginar), *Cynoglossum* (köpek dili), *Cytisus* (sarısalkım), *Dahlia* (yıldız), *Datura* (şeytanelması), *Dianthus* (karanfil), *Digitalis* (yüksükotu), *Dip-sacus* (fırçaotu), *Echinops* (Mavi dünya), *Echium* (engerekotu), *Epilobium* (yakıotu), *Erodium* (dönbaba), *Eruca* (roka), *Erythronium* (köpekdişi), *Euphorbia* (sütleğen), *Evonymus* (iğaçacı), *Fagopyrum* (Kara buğday), *Fragaria* (çilek), *Freesia*, *Fuchisa* (küpe), *Fumaria* (şahtere), *Geranium* (İtir), *Gerbera*, *Gladiolus* (glayöl), *Gloxinia*, *Glycine* (soya fasulyesi), *Gnaphalium* (karabaş), *Gossypium* (pamuk), *Gynandrop-sis*, *Hedera* (duvar sarmaşığı), *Helianthus* (ayçiçeği), *Helichrysum* (samançiçeği), *Hemerocallis* (Güngüzeli), *Hordeum* (arpa), *Humulus* (şerbetciotu), *Hydrangea* (or-tanca), *Hyoscyamus* (banotu), *Hypericum* (koyunkıran), *Impatiens* (kınaçiçeği), *Inula* (iri pireotu), *Ipomoea*, *Iris* (süsen), *Kleinia*, *Lactuca* (marul), *Lamium* (ballibaba), *Lepi-dium* (tere), *Lilium* (zambak), *Linaria* (ketenotu), *Lupinus* (lupen), *Lycium* (şeytanipli-ği), *Malus* (elma), *Malva* (ebegümeci), *Matricaria*, *Matthiola*, *Melandryum* (saraçotu), *Melaleuca megallphala*, *Mentha* (nane), *Mercurialis* (köpeklahanası), *Mesembriant-hemum* (buzçiçeği), *Mimulus* (maymunçiçeği), *Mirabilis* (gecesefası), *Myosotis* (unutmabeni), *Nasturtium* (suteresi), *Nepeta* (kediotu), *Nemophila* (koruçiçeği), *Ne-*

rium (zakkum), *Nicotiana* (tütün), *Papaver* (haşhaş), *Pastinae* (pastinak), *Petasites* (vebakökü), *Petunia*, *Pharbitis*, *Phaseolus* (fasulye), *Philadelphus* (Yalancı yasemin), *Physalis* (Yahudi kirazı), *Pisum* (bezelye), *Pittosporum* (yapışkanotu), *Plantago*, *Poa* (salkımotu), *Polygonum* (çobandeğneği), *Portulaca* (semizotu), *Potentilla* (parmakotu), *Primula* (çuhaçiçeği) *Prunus*, *Pyrus*, *Ranunculus* (dügünçiçeği), *Raphanus* (turp), *Rheum* (ışgın), *Ribes* (bektashi üzümü), *Rhizinus* (hindyağı bitkisi), *Robinia* (akasya), *Rumex* (kuzukulağı), *Salsola* (sodaotu), *Salvia* (adaçayı), *Sambucus*, *Sanguisorba* (çayırdüğmesi), *Sanvitalis*, *Saxifraga* (taşkıran), *Scopolia* (deliotu), *Scorzoneria* (karakök), *Secale* (çavdar), *Sedum* (damkoruğu), *Senecio* (kanaryaotu), *Sataria*, *Sinapis* (hardal), *Sisymbrium* (bülbulotu), *Solanum*, *Spinacia* (ıspanak), *Stellaria* (farekulağı), *Streptocarpus*, *Symphytum*, *Taraxacum* (arslandişi), *Tecomaria*, *Thalicturum* (çayırsedefi), *Tragopogon* (tekesakalı), *Trifolium* (üçgül), *Triticum* (buğday), *Tropaeolum* (latınçiçeği), *Tulipa* (lale), *Typha* (kafa), *Urtica urens* (ısırgan), *Verbena* (mine), *Veronica* tavşanotu), *Viburnum* (kartopu), *Vicia* (fiğ), *Vinca* (cezayir menekşesi), *Vitis* (asma), *Zantedeschia*, *Zea* (mısır) ve *Zinnia*.

Türkiye'de - Birçok kültür bitkileri (Alkan, 1953). *Citrus* sp., *Coleus* sp., *Hibiscus* sp. *Cerasus avium* (kiraz) ve *Spinacia oleracea* (Düzgüneş ve Tuatay, 1956). *Circium* sp. (devedikeni). *Crataegus* sp., *Daucus carota* (havuç), *Fuschisa*, *Nicotiana tabacum*, *Prunus persica* (şeftali) (Bodenheimer and Swirsky, 1957). *Atropa belladonna* (Güzel avratotu), *Bougainvillea* sp. (gelinduvağı), *Capsium annum* var. *longum*, *Carthamus tinctorius* (Yabani safran), *Foeniculum vulgare*, *Gazania* sp. (koyungözü), *Helianthus annus*, *Nicandra physoloides*, *Amygdalus* (badem), *Senecio* sp., *Sesamum indicum* (susam), *Solanum melongena* (patlıcan), *S. tuberosum* (patates) (Giray, 1974). *Allium sativum* (sarımsak). *Althea rosa*, *Antirrhinum majus*, *Asparagus* sp. *Begonia*, *Boreava orientalis* (sarıot), *Brassica campestris*, *Hordeum*, *Linaria genistifolia*, *Raphanus sativus*, *Solanum lycopersicon* (domates), *Verbenasp.*, *Viola tricolor* (menekşe) ve teşhis edilemeyen beş bitki türü (N. Tuatay): *Citrus* ve *Rumex* (? F.S. Bodenheimer). *Beta vulgaris* ve *Hedera* sp. (M. Göbelez). *Gossypium* (M.Ş. Karman), *Citrus nobilis* (mandalin) (R. Aysu), *Cucurbita pepo* (kabak) (U. Ataman). *Scorzonerasp.*, *Tulipasp.* (Ş. Sahtiyancı). *Citrus* sp. (M.S. Dolar). *Triticum* sp. (İ. Uğur). *Vicia* sp. (M. Aydın).

Not: Yurdumuz tütünlerinde zarar yapar. Zararının bulunduğu bitkiler salgılandıkları tatlı madde ile kaplanır. Saprofit mantarların üremesine neden olur. Zararının bulunduğu taralarda verim düşer ve kalite bozulur. Patates yetiştiriciliğinde de ekonomik bir önem taşır. Şeftali ve badem ağaçlarında da zararı önemlidir. Zararının bulunduğu fidanlarda gelişme durur. Ağaçlarda ürün miktarı azalır ve kalitesi bozulur.

(★) **NECAMPHOROPHORA** Mason, 1924

(★) **Necamphorophora** sp.?

Türkiye'de - Trabzon: Arsin 6.7.1971 N. Tuatay.

Konukçuları - *Rhododendron* sp. (Orman gülü).

OVATUS Van der Goot, 1913

Ovatus crataegarius (Walker, 1950)

Yayılışı - Avrupa, Kuzey Amerika, Güney Avustralya, Tasmanya, Viktorya, Yeni Zellanda, Rodezya, Madarya, Çin ve Pakistan.

Türkiye'de - Ankara: 6.11.1966 (Erkek ve Yumurtlayan dişi) N. Tuatay (Tuatay et Remaudiere, 1964).

Konukçuları - *Crataegus monogyna* (adi alıç), *C. oxyacantha*, *Mentha aquatica* (Su nanesi), *M. genitilis*, *M. longifolia*, *M. piperita* (nane).

Türkiye'de - *Crataegus* sp. (N. Tuatay).

Ovatus insitus (Walker, 1849)

Yayılışı - Avrupa, İran ve İsrail (Tuatay et Remaudiere, 1964).

Türkiye'de - Ankara: Merkez 15.12.1960 (Yumurtlayan dişi) ve Niğde: Merkez 5.5.1961 N. Tuatay; Diyarbakır: Bismil Yenice 16.10.1962 G. Remaudiere (Tuatay et Remaudiere, 1964); Ankara: Merkez 17.5.1961; Elazığ: Kesrik 1.6.1969; Sakarya: Akyazı Kuzluk 2.5.1971 ve Trabzon: Yomra 3.7.1971 N. Tuatay; İzmir: Bornova 27.5.1966 B. Alkan.

Konukçuları: *Crataegus* (akdiken), *Lycopus*, *Mespilus germanica* (muşmula).

Türkiye'de - *Cydonia vulgaris* (ayva) ve *Malus sylvestris* (elma) (N. Tuatay). Bir Graminaea (G. Remaudiere).

Not: Sürgün uçlarında ve genç yaprakların alt yüzlerinde yaşamaktadır.

Ovatus mentharius (Van der Goot, 1913)

Yayılışı - Batı Avrupa, Amerika, Avrupa ve Orta Asya Rusyası.

Türkiye'de - Bitlis: Tatvan-Reşadiye 11.10.1962 (Yumurtlayan dişi) G. Remaudiere (Tuatay et Remaudiere, 1964); Ankara: Merkez 27.12.1960, Beypazarı 30.5.1961, Kırıkkale Kılıçlar Kuşçalı deresi civarı 4.11.1968 (Erkek ve Yumurtlayan dişi); Antalya: Fenike 8.6.1963 N. Tuatay.

Konukçuları: *Mentha* (nane).

Türkiye'de - *Mentha piperita* ve *Mentha* sp. (N. Tuatay).

PACZOSKIA Mordvilko, 1914

Paczoskia major Börner, 1950

Yayılışı - Almanya, İsrail ve Kırım (Tuatay et Remaudiere, 1964).

Türkiye'de - Türkiye (Remaudiere et Tuatay, 1963). Ankara: Beypazarı-Nallıhan yolu 21.11.1963, 9.7.1964 ve 28.8.1964, Etimesgut 16.6.1964, Şereflikoçhisar

25.6.1964, Kalecik 21.7.1964; Niğde: Merkez Bahçeli 26.6.1964; Bandırma: Erdek 19.8.1964 N. Tuatay.

Konukçuları - *Echinops* (mavi dünya).

Türkiye'de - *Echinops* spp. (N. Tuatay).

Paczoskia miestingeri Börner, 1950

Yayılışı - Almanya (Tuatay et Remaudiere, 1964).

Türkiye'de - Ankara: Merkez 25.6.1963 N. Tuatay (Tuatay et Remaudiere, 1964).

Konukçuları - *Chrysanthemum corymbosum*.

Türkiye'de - *Sonchus asper* (tesadüfen?) (N. Tuatay).

Paczoskia wagneri Remaudiere and Tuatay, 1963

Yayılışı - Türkiye.

Türkiye'de - Ankara: Nallıhan-Bey pazarı 30.5.1961 G. Wagner (Remaudiere et Tuatay, 1963).

Konukçuları - *Echinops* sp. (mavi dünya).

PHORODON Passerini, 1860

Phorodon humuli (Schrank, 1901)

Yayılışı - Batı Avrupa, Kuzey Amerika, Trans-Kafkasya, Çin, Kore ve Hindistan.

Türkiye'de - İstanbul: Bahçeköy 25.5.1965 (Çanakcioğlu, 1975); Kocaeli: Merkez 23.5.1969 Ş. Sahtiyancı; Trabzon: Akçaabat Yıldızlı 7.7.1971 N. Tuatay; Bilecik: İlyasbey 8.9.1971 N. Küçükarslan; Siirt: Kozluk 25.7.1971 S. Ergül.

Konukçuları - *Humulus lupulus* (Şerbetciotu), *H. japonicus*, *Cerasus divaricata*, *C. domestica* (erik), *C. insititia*, *Cerasus mahaleb* (mahleb), *C. spinosa*, *Malus silvestris* (elma) ve ender olarak *P. pissardi*.

Türkiye'de - *P. domestica* (Çanakcioğlu, 1975). *H. lupulus* (N. Küçükarslan).

Not: Yurdumuzda şerbetciotunun önemli bir zararlısıdır. Zaman zaman eriklerde de zarar yaptığı gözlenmiştir. Bitkilerde yaprakların alt yüzlerinde, çiçek ve meyvelerde yaşarlar.

Phorodon (Paraphorodon) cannabis Passerini, 1860

Yayılışı - Güney Avrupa ve ender olarak Orta Avrupa, Kuzey Afrika, Batı ve Güney Trans-Kafkasya ve Orta Asya Rusya'sı.

Türkiye'de - Ankara: Merkez, N. Tuatay (Tuatay et Remaudiere, 1964); Nevşehir: Ürgüp 1969 A. Kalkandelen.

Konukçuları - *Cannabia sativa* (kendir) ve *C. indica*

Türkiye'de - *C. sativa* (N. Tuatay).

Not: Kendir bitkisinin önemli bir zararlısıdır. Genellikle bitkilerde yaprakların alt yüzünde ve çiçek salkımlarında bulunurlar.

PLEOTRICHOPHORUS Börner, 1930

Pleotrichophorus glandulosus (Kaltenbach, 1846)

Yayıliş - Avrupa, Kuzey Amerika, Batı Asya ve Çin.

Türkiye'de - Diyarbakır 7.10.1969 G. Remaudiere (Tuatay et Remaudiere, 1964); Giresun: Merkez 27.6.1971 N. Tuatay.

Konukçuları - *Artemisia vulgaris* (pelin).

Türkiye'de - *Artemisia* sp. (N. Tuatay).

Pleotrichophorus persimilis Börner, 1950

Yayıliş - Batı Avrupa, İsveç, Orta, Doğu ve Batı Kazakistan ve İran.

Türkiye'de - Bitlis: Tatvan 7.7.1959 G. Remaudiere (Tuatay et Remaudiere, 1964).

Konukçuları - *Artemisia campestris* (tarla pelini) ve *A. scoparia*.

Türkiye'de - *A. scoparia* (G. Remaudiere).

(★) RHOPALOSIPHONINUS Baker, 1920

(★) *Rhopalosiphoninus latysiphon* (Davidson, 1912)

Yayıliş - Batı Avrupa, Kuzey Amerika, Tasmanya, Viktorya, Yeni Zellanda, Japonya, British Kolombiya, Kenya ve Mısır.

Türkiye'de Sakarya 11.4.1964 U. Ataman.

Konukçuları - *Agropyrum repens* (ayrık), *Brassica* (lahana), *Sinapis* (hardal), *Bromus*, *Chrysanthemum indicum*, *C. maximum*, *Coleus* (kolyoz), *Convolvulus arvensis* (tarla sarmaşığı), *Dahlia* (yıldız), ? *Deutzia scarba*, *Gladiolus* (Gladiyol), *Iris germanica* (mor süsen), *Papaver rohaeas* (haşhaş), *Phaseolus* (fasulye), *Potentilla*, *Solanum tuberosum* (patates), *Sonchus arvensis*, *Tulipa* (lale), *Tussilago farfara* (deve tabanı), *Urtica dioica* (ısırgan), *Veronica hederifolia* (tavşanotu), *Vinca major* (Cezayir menekşesi).

Türkiye'de - *S. tuberosum* (U. Ataman).

ROEPKEA Hille Ris Lambers, 1935

Roepkea marchali Börner, 1937

Yayıliş - Avrupa ve Trans-Kafkasya.

Türkiye'de - Ankara 24.10.1940 F. S. Bodenheimer; Malatya 12.7.1959 G. Remaudiere (Tuatay et Remaudiere, 1964); Erzurum 8.7.1965 H. Yüksel; Ankara: Merkez 18.7.1967 ve Amasya: Merkez Suluöz 24.6.1971 N. Tuatay.

Konukçuları - *Primula* (Çuhaçiçeği), *Cerasus mahaleb* (İdris), *Silene* (yapışkanotu), *Stachys cretica* (Çin enginarı) ve *S. annua*.

Türkiye'de - *C. mahaleb* (N. Tuatay).

Not: Zararlıının bulunduğu yapraklar iki yanlardan boru gibi kıvrılır ve kırmızımsaktrak sarı bir renk alır. Bol miktarda tatlı madde salgırlar. Bu nedenlerle de zarar gören idris-fidanlarında gelişme durur.

SEMIAPHIS Van der Goot, 1913

Semiaphis dauci (Fabricius, 1775)

Yayıliş - Avrupa, Sibirya, Orta Asya Rusyası ve Ortadoğu.

Türkiye'de - İstanbul: Yeşilköy 18.5.1961 Y. Özmen (Tuatay et Remaudiere, 1964), Maltepe 22.4.1954 N. Tuatay.

Konukçuları - *Daucus carota* (havuç).

Türkiye'de - *D. carota* (Y. Özmen).

Not: Havuçlarda ara sıra ekonomik zarara neden olabilir.

Semiaphis sp. (*dauci* Fabricius, 1775'a yakın)

Türkiye'de - Artvin: Merkez Seyitler Köyü 9.7.1971 N. Tuatay

Konukçuları - *Daucus* sp.

SITOBION Mordvilko, 1914

Sitobion avenae (Fabricius, 1775)

Yayıliş - Holaeaktik bölge.

Türkiye'de - İstanbul: Polonez köyü (Fahringer, 1922) (Bodenheimer and Swirsky, 1957); Ege Bölgesi (Iyriboz ve İleri, 1941); Türkiye (Bodenheimer, 1958); İsparta: Eğirdir 9.5.1961 (Tuatay et al., 1972); Konya: Gözlü Devlet Üretim Çiftliği 18.6.1963; Ankara: Merkez 25.6.1963 ve 4.11.1968. Gündül 15.6.1965; Niğde: Bahçeli 26.6.1964; Bolu-Kızılcahamamyolu 24.7.1964; Burdur: Gölhisar 21.5.1969; Elazığ: Kesrik 1.8.1969, Herçeme 1.6.1969; Erzurum: Aşkale 8.7.1970; Ağrı: Patnos 15.7.1970; Van: Erciş 15.7.1970; Samsun; 24.6.1971; Sinop: Gerze 25.6.1971; Ça-

nakkale: Umurbey 24.6.1972; Kırklareli: Lüleburgaz 27.6.1972; İstanbul: Merkez Bebek 16.4.1975 N. Tuatay; Bolu: Abant 18.7.1972 C. Smith ve N. Tuatay; Konya: Ereğli 21.6.1964; Burdur: Bucak 15.5.1969 M. Duran; Ankara: Kızılcahamam Güven 3.7.1964 A. Demirtola; Konya: Ereğli 23.7.1964 N. Dikyar; İzmir: Bornova 15.5.1965, Tire 6.5.1970, Bergama 24.4.1970 ve 25.4.1971; Aydın: Selçuk 26.5.1965, Söke 7.5.1970, Nazilli 15.6.1970; Denizli 27.5.1965, 28.5.1965 ve 16.4.1970; Manisa: Alaşehir 21.4.1970; Muğla: Milas 7.5.1970, Fethiye ve Dalaman 6.5.1971; Çanakkale 13.5.1970 O. Kaya; İstanbul: Merkez Yeşilköy ve Erenköy 14.6.1973; Sakarya 1968 Ş. Sahtiyancı; Konya: Karaman 5.6.1971, Altınova Devlet Üretim Çiftliği 7.6.1971; Eskişehir 11.5.1973, 14.6.1973 ve 15.6.1973; Yozgat: Merkez 7.7.1975; Sakarya Çayıralan 8.7.1973 ve Boğazlıyan Uzuntu 8.7.1975 G. Altınayar. Burdur: Merkez 16.6.1971 N. Koyuncu; Malatya: Hekimhan Kurşunlu 13.6.1973 Ş. Çavuşoğlu; Çorum: 21.6.1973; Samsun: Bafra Kalaycı 24.6.1974 S. Uzunali.

Konukçuları - *Agropyron* (ayrık), *Agrostis* (ayrıkçimi), *Alopecurus* (tilkikuyruğu), *Avena* (yulaf), *Bromus*, *Calamagrostis*, *Dactylis* (domuzayrığı), *Deschampsia*, *Elymus*, *Hordeum* (arpa), *Glyceria*, *Gryzopsis miliacea*, *Molinia*, *Phalaris*, *Secale* (çavdar), *Setaria*, *Sorghum* (darı) ve *Triticum* (buğday).

Türkiye'de - *Bromus* ve *Hordeum* (Fahringer, 1922). *Triticum* (lyriboz ve İleri, 1941). *Avena* ve *Cyperus* (şehvetotu), *Oryza sativa* (pirinç), *Secale cereale*, *Zea mays* ve bir *Graminaea* (N. Tuatay).

Not: Genellikle buğdayların başaklarında yaşarlar. Yoğunluğun fazla olduğu yıl ve yerlerde danelerin cılız kalmasına neden olurlar.

UROLEUCON Mordvilko, 1914

Uroleucon bielawskii (Szelegiewicz, 1962)

Yayılışı - Güney Bulgaristan (Tuatay et Remaudiere, 1964).

Türkiye'de - Ankara: Kalecik 21.7.1964 (Erkek ve Yumurtlayan dişi) N. Tuatay (Tuatay et Remaudiere, 1964).

Konukçuları - Bir Compositaea.

Türkiye'de - *Lactuca scariola* (yağ marulu) (N. Tuatay).

Uroleucon chondrillae (Nevsky, 1929)

Yayılışı - Avrupa, Güney Trans-Kafkasya ve Orta Asya Rusyası.

Türkiye'de - Bitlis 11.10.1962, Tatvan 2.10.1962; Elazığ: Pertek 14.10.1962 G. Remaudiere; Ankara: Merkez 25.6.1963 N. Tuatay (Tuatay et Remaudiere, 1964); Niğde 11.8.1939 ? F.S. Bodenheimer.

Konukçuları - *Chondrilla juncea*

Türkiye'de - *C. juncea* (? F.S. Bodenheimer).

Uroleucon cichorii (Koch, 1855)

Yayılışı - Avrupa, Orta ve Güney Trans-Kafkasya.

Türkiye'de - Bitlis 9.7.1959; Elazığ 13.10.1973 G. Remaudiere (Tuatay et Remaudiere, 1964); İstanbul: Belgrad Ormanı Cevizlik 29.6.1964 (Çanakçıoğlu, 1966); İzmir: Bornova Merkez 13.6.1972 ve 24.4.1972 (Giray, 1974); Antalya: Merkez 6.6.1963; Giresun: Merkez 3.10.1963; Kastamonu-İnebolu yolu 22.7.1964; Ankara: Karagöl 13.8.1965 ve 9.6.1966 ve Atatürk Orman Çiftliği 15.6.1966; Erzincan: Üzümlü 3.7.1970; Bitlis: Aşağı Kol Köyü 22.7.1970 ve Adilcevaz 23.7.1970; Trabzon: Yomra 3.7.1971, Araklı 6.7.1971; Artvin: Merkez Seyitler Köyü 9.7.1971; Tekirdağ: Merkez 26.6.1972 N. Tuatay; Konya: Ereğli 24.7.1963 ve Ankara-Kızılcahamam yolu 2.7.1964 A. Kalkandelen. Çankırı: Ilgaz dağı 21.7.1964 Y. Sürmeli.

Konukçuları: *Carduus* (kangal), *Cichorium* (hindibağ), *Crepis*, *Erigeron* (Şifanotu), *Lamspana*, *Leontodon* ve *Taraxacum* (arslandişi).

Türkiye'de - *Cichorium*, ? *Crepis* ve *Hieracium* (şahinotu) (G. Remaudiere). *Cichorium intybus* (Çanakçıoğlu, 1966), *Cichorium* sp. ve *Glectites* sp. (Giray, 1974). *Crepis foetide*, *Lapsana* sp. ve *Taraxacum officinale* (N. Tuatay), *Lapsana intermedia* (Y. Sürmeli).

Uroleucon sp. (*cichorii* Koch, 1855'e yakın).

Türkiye'de - İstanbul: Merkez Erenköy 1.6.1972 Ş. Sahtiyancı.

(★) ***Uroleucon inulicola*** (Hille Ris Lambers, 1939)

Yayılışı - Güney ve Batı Avrupa.

Türkiye'de - Artvin: Merkez Marsivan 10.7.1971 N. Tuatay.

Konukçuları - *Inula hirta*, *I. salcaria* ve *Inula* sp.

Türkiye'de - *Achillea* sp. (Civanperçemi).

Uroleucon sp. (? ***obscurum*** Koch, 1855)

Türkiye'de - Gümüşhane: Torul, Zigana 13.7.1971 N. Tuatay.

Uroleucon picridis (Fabricius, 1775)

Yayılışı - Batı Avrupa, Orta, Güney ve Batı Sibirya, Güney-Batı Asya ve Ortadoğu.

Türkiye'de - Bitlis: Tatvan 7.7.1959 G. Remaudiere; Afyon: Dinar 13.5.1961 N. Tuatay (Tuatay et Remaudiere, 1964); Aydın: Kuşadası 16.5.1964 A. Demirtola; Çanakkale: Umurbey 24.6.1972 N. Tuatay.

Konukçuları - *Picris*.

Türkiye'de - *Cichorium* (hindibağ) (G. Remaudiere) ve *Lactuca* sp. (marul) ve *Picris* sp. (N. Tuatay).

Uroleucon sonchi (Linnaeus, 1767)

Yayılışı - Batı Avrupa, Amerika, Afrika, Yeni Zelanda, Japonya, Hindistan, Pakistan, Yemen, Trans-Kafkasya, Orta Asya Rusyası, Ortadoğu ve Kıbrıs.

Türkiye'de - Ankara 5. ay (Bodenheimer and Swirsky, 1957), Ankara 29.6.1951 (N. Tuatay) (Tuatay et Remaudiere, 1964); İzmir: Bornova 4.1973 (Giray, 1974); İstanbul: Bahçeköy 110 m. 26.5.1965 (Çanakcıoğlu, 1975); Ankara: Nallıhan 30.5.1961, Çiçekdağ 2.6.1961, Bala Oğulbey 25.9.1962, Kayaş 2.7.1967; İzmir: Çeşme 31.8.1961 ve 9.9.1961; İstanbul: Merkez Maltepe 12.1.1961; Antalya: Alanya 6.6.1963; Aydın: İzmir yolu 9.5.1966; Çanakkale: Umurbey 24.6.1962; Kırklareli: Merkez Demirköy İstranca ormanı 27.6.1972 N. Tuatay; Adana: Merkez 6.4.1962 ve Sakarya 16.5.1962 Y. Sürmeli ve Merkez 11.5.1963 M. Göbelez; İstanbul: Merkez Göztepe 16.6.1964, Pendik ve Kartal 17.6.1967, Caddebostan 25.6.1967 U. Ataman; Sakarya 14.5.1971 Ş. Sahtiyancı.

Konukçuları - *Sonchus arvensis* (tarla eşek marulu), *S. asper*, *S. oleraceus*, *S. paluster*, ender olarak *Arctium*, *Cichorium* (hindibağ), *Lactuca sativa* (marul), *L. perennis*, *Lappa*, *Mulgedium* sp. *Rhodoute changlis* ve *Senecio confusus*.

Türkiye'de - *Cirsium acarna* ve *Sonchus oleraceus* (Bodenheimer and Swirsky, 1957), *S. arvensis* (Giray, 1974), *Lactuca* sp. (Çanakcıoğlu, 1975), *S. asper* ve *Sonchus* spp. (N. Tuatay), *Lactuca* spp. (Y. Sürmeli).

(★) *Uroleucon (Belochilum) inulae* (Ferrari, 1872)

Yayılışı - Akdeniz çevresi ve Ortadoğu.

Türkiye'de - İçel: Anamur 5.6.1963 N. Tuatay; Antalya: Alanya 6.6.1963 H. Doğan.

Konukçusu - *Inula viscosa*.

Türkiye'de - *Inula* sp. (N. Tuatay), *Lepidium draba* (H. Doğan).

Uroleucon (Lamberius) sp. (*erigeronensis* Thomas, 1878'e yakın)

Türkiye'de - Edirne: Merkez Yenikadın Köyü 28.6.1972 N. Tuatay.

Uroleucon (Uromelan) carthami (Hille Ris Lambers, 1948)

Yayılışı - Güneybatı Asya ve Kıbrıs.

Türkiye'de - Ankara: Beypazarı-Nallıhan yolu 29.6.1963 N. Tuatay (Tuatay et Remaudiere, 1964); Mersin: Narlıkaya 5.6.1963; Muğla: Marmaris 11.6.1963 N. Tuatay.

Konukçuları - *Carthamus glaucus* ve *C. lanatus*.

Türkiye'de - *C. dentatus* (N. Tuatay).

Uroleucon (Uromelan) jaceae (Linnaeus, 1758)

Yayılışı - Avrupa, Güney Trans-Kafkasya, Orta Avrupa Rusya'sı ve Ortadoğu.

Türkiye'de - Ankara 23.5.1939, Çubuk 24.7.1939 (Bodenheimer and Swirsky, 1957); Ankara: Elmadağ 31.5.1961 (Tuatay et al., 1972); Ankara: 29.6.1939 ve 4.5.1940 (?) F.S. Bodenheimer; Ankara 24.5.1952, Kırıkkale 2.6.1961, Atatürk Orman Çiftliği 12.6.1964 ve İmrahor 18.6.1964; Burdur: Bucak 11.5.1961; Manisa: Beydere 10.5.1966; Van: Başkale 20.7.1970; Bitlis: Aşağı Kolköyü 22.7.1970; Kırklareli: Merkez Demirköy İstiranca Ormanı 27.6.1972 N. Tuatay; Konya: Ereğli 24.7.1963 A. Kalkandelen; Gaziantep: Kilis 27.4.1966 A. Demirtola; İzmir: Bornova Merkez 26.6.1973 (Giray, 1974).

Konukçuları - *Centaurea calcitrapa* (yıldız), *C. cyanus* (Peygamber çiçeği), *C. iberica*, *C. jacea*, *C. orientalis*, *C. scabiosa*, *C. phrygia*, *C. solstitialis* (Güneş çiçeği), *Jurinea eversmanni*, *Serratula coronata* ve diğer *Compositae* ler.

Türkiye'de - *Carduus* sp. (kangal) ve *Centaurea* sp. (Bodenheimer and Swirsky, 1957). *Centaurea solstitialis* (Giray, 1974), *Acroptidon pieris*, *Centaurea calcitrapa*, *C. coroniformis*, *C. ? juriveave Centaurea* spp. (N. Tuatay), *Centaurea* sp. (A. Demirtola).

***Uroleucon (Uromelan) jaceae aeneum* (Hille Ris Lambers, 1939)**

Yayılışı - Avrupa ve Ortadoğu.

Türkiye'de - Ankara 4.5.1940 ve 5.5.1940 (Bodenheimer and Swirsky, 1957); Ankara: Elmadağ; Bitlis: Tatvan; Burdur: Bucak ve Niğde (Tuatay) et Remaudiere, 1964); Ankara: Elmadağ 31.5.1961 (Tuatay et al., 1972); İstanbul 29.4.1956; Burdur: Bucak 11.5.1961; Ankara; 2.6.1961, Beypazarı-Nallıhan yolu 29.6.1963, Etimesgut 17.6.1964 ve 18.6.1964; Samsun: Sakallı 24.6.1971; Amasya: Merkez Suluöz 24.6.1971 N. Tuatay, Kayseri: Yahyalı 5.7.1963 A. Kalkandelen, Ankara: Etimesgut 16.6.1964 A. Demirtola, Kocaeli: Hereke 6.6.1964; Çorum: Sungurlu Boğazkale 30.6.1966 İ. Gümüşsuyu.

Konukçuları - *Carduus* (kangal) ve ender olarak *Cirsium* (devedikeni).

Türkiye'de - *Cirsium* sp. (Tuatay et al., 1972) *Carduus* spp., *Cirsium* spp. ve teşhis edilemeyen iki bitki türü (N. Tuatay), *Cirsium acarna* (A. Demirtola), *C. cephalotes* (İ. Gümüşsuyu).

***Uroleucon (Uromelan) rapunculoides* (Börner, 1939)**

Yayılışı - Batı Avrupa (Tuatay et Remaudiere, 1964).

Türkiye'de - Bitlis 8.10.1962 G. Remaudiere (Tuatay et Remaudiere, 1964).

Konukçuları - *Campanula rapunculoides* (Çan çiçeği).

Türkiye'de - *Campanula* sp. (G. Remaudiere).

***Uroleucon (Uromelan)* sp. 1**

Türkiye'de - Ankara: Kızılcahamam 15.6.1967 N. Tuatay.

***Uroleucon (Uromelan)* sp. 2**

Türkiye'de - Van: Başkale-Güzelsu 20.7.1970 N. Tuatay.

Konukçuları - Compositae.

***Uroleucon (Uromelan)* sp. 3**

Türkiye'de - Artvin: Merkez, Mersivan 10.7.1971 N. Tuatay.

Konukçuları - *Artemisia* sp.

***Uroleucon (Uromelan)* sp. 4**

Türkiye'de - Artvin: Merkez, Mersivan 10.7.1971 N. Tuatay.

Konukçuları - *Charysanthemum* sp.

WAHLGRENIELLA Hille Ris Lambers, 1949.

Wahlgreniella arbuti (Davidson, 1910)

Yayılışı - Kuzey Amerika ve Akdeniz Bölgesi

Türkiye'de - Burdur: Bucak 11.5.1961 ve Zonguldak 23.7.1964 N. Tuatay (Tuatay et Remaudiere, 1964); İzmir: Çeşme 9.5.1966 N. Tuatay.

Konukçuları - *Arbutus* (kocayemiş) ve *Rosa* (gül).

Türkiye'de - *A. andrachne* ve *A. unedo* (N. Tuatay).

***Wahlgreniella* sp.?**

Türkiye'de - Ankara: Karagöl 14.7.1966 N. Tuatay.

Konukçuları - *Alchemilla acutiloba* (Arslan pençesi).

SUMMARY

**APHIDS (HOMOPTERA : APHIDIDAE) OF TURKIYE
III. APHIDINAE: MACROPSOPHINI (Part III)**

Third part of the faunistic list of Turkish aphids comprises 38 species of 13 genera belonging to the tribe Macropsophini. The included genera are *Myzaphis*, *Myzus*, *Neoamphorophora*, *Ovatus*, *Paczoskia*, *Phorodon*, *Pleotrichophorus*, *Rhopalosiphoninus*, *Roepkea*, *Semiaphis*, *Sitobion*, *Uroleucon* and *Wahlgreniella*. Two genera: *Neoamphorophora* Mason and *Rhopalosiphoninus* Baker and five species: *Neoamphorophora* sp., *Rhopalosiphoninus latysiphon* (Davidson), *Uroleucon inulicola* (Hille Ris Lambers) and *U. (Belochilum) inulae* (Ferrari) are new records for Türkiye. Totaly 128 species of 48 genera belonging to the tribe Macropsophini have been determined in Türkiye. Distributions in World and Türkiye, host plants and a short note on the economical importance of each species were given.

LİTERATÜR

- ALKAN, B., 1953. Türkiye'de narenciye (Turunçgil) hastalık ve zararlıları. Ankara Üniv. Ziraat Fakültesi Yayınları No: 44, Ankara.
- BODENHEIMER, F.S., 1958. Türkiye'de ziraate ve ağaçlara zararlı olan böcekler ve bunlarla savaş hakkında bir etüt. Bayur Matbaası, Ankara.
- _____, and E. SWIRSKY, 1957. The Aphidoidea of the Middle East. The Weizmann Science Press of Israel, Jerusalem.
- BÖRNER, C. und K. HEINZE, 1957. "Aphidina Aphidoidea". Hand-Buch der Pflanzenkrankheiten. Band V, I-402, Editor: P. Sorauer. Paul Paray, Berlin.
- ÇANAKÇIOĞLU, H., 1966. Türkiye'de orman ağaçlarına arız olan bitki bitleri (Aphidoidea) üzerinde araştırmalar. İstanbul Üniv. Orman Fakültesi Dergisi, Seri, 16(2): 131-190.
- _____, 1975. The aphidoidea of Turkey. İstanbul Üniv. Orman Fakültesi Yayınları, Yayın No: 1751/189.
- DÜZGÜNEŞ, Z. ve N. TUATAY, 1956. Türkiye aphidleri. Ziraat Vekaleti, Ankara Ziraat Mücadele Enstitüsü Müdürlüğü, Sayı 4/63.
- EASTOP, V.F., 1966. A taxonomic study of Australian Aphidoidea (Homoptera). Australian Jour. Zool., 14:339-592.
- _____, 1972. A taxonomic review of the species of *Cinara* Çurtis occurring in Britain (Homoptera: Aphididae). Bulletin of the British Museum (N.H.) Entomology, 27(2), London.
- FAHRINGER, J., 1922. Eine Rhynchotenausbeute aus der Türkei. Konowia, 1: 305.
- GİRAY, H., 1974. İzmir ili çevresinde Aphididae (Homoptera) familyası türlerine ait ilk liste ile bunların konukçu ve zarar şekilleri hakkında notlar. Ege Üniv. Ziraat Fakültesi Dergisi, 11(1): 39-69.
- YRİBOZ, N. ve M. İLERİ, 1941. Hububat hastalıkları. Ziraat Vekaleti Neşriyatı, U.S. 493, Mahsul Hastalıkları Serisi: 5, Ankara.
- SHAPOSHNIKOV, G. Kh., 1964. Suborder Aphidinea. In: Keys to the insects of European part of the USSR. Editör: G. Ya. Bei-Bienko, Moskov and Leningrad. 489-616.
- TUATAY, N., 1988. Türkiye Yaprakbitleri (Homoptera: Aphididae). 1. Aphidinae: Macropsophini (I. Kısım). Bitki Koruma Bülteni, 28(1-2): 1-28.
- _____, 1990. Türkiye yaprakbitleri (Homoptera: Aphididae). II. Aphidinae: Macropsophini (II. Kısım). Bitki Koruma Bülteni, 30(1-4): 29-44.
- _____, et G. REMAUDIERE, 1964. Premiere contribution au catalogue des Aphididae (Hom.) de la Turquie. Rev. Path. Veg. Ent. Agr. Fr., 43(4): 243-278.
- _____, S. GÜL; A. DEMİRTOLA; A. KALKANDELEN ve N. ÇAĞATAY, 1967. Nebat Koruma Müzesi böcek kataloğu (1961-1966). T.B. Ziraat Mücadele ve Ziraat Karantina Genel Müdürlüğü Yayınları, Mesleki Kitaplar Serisi, Ankara.
- _____, A. KALKANDELEN ve N. (ÇAĞATAY) AYSEV, 1972. Nebat Koruma Müzesi böcek kataloğu (1961-1971). T.B. Ziraat Mücadele ve Ziraat Karantina Genel Müdürlüğü Yayınları, Mesleki Kitaplar Serisi, Ankara.